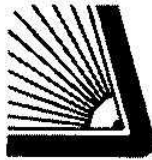

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

زهد در زندگی امام علی (ع)

سهراب عزیزی

انتشارات نظری

سرشناسه	: عزیزى ، شهناز
عنوان و نام پديدآور	: زهد در ديده‌گاه امام على (ع) / شهناز عزيزى
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات نظرى ۱۳۹۳
مشخصات ظاهرى	: ۱۶۸ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۸۹-۲۶۲-۱
وضعيت فهرست‌نويسى	: فبا
موضوع	: على ابن ابى طالب(ع)، امام اول، ۲۳قبل از هجرت، ۴۰ق.، ديده‌گاه درباره زهد
موضوع	: على ابن ابى طالب(ع)، امام اول، ۲۳قبل از هجرت، ۴۰ق.، نهج البلاغه - زهد
موضوع	: زهد
رده يى كلاسره	: ۱۳۹۳ ع ۹۴/۰۹/۲۳۸ BPT
رده بندي ديويى	: ۲۹۷/۹۵۱۵:
شماره كتابخانه‌اساسى	: ۳۷۲۱۲۲۱

انتشارات نظرى

نام كتاب: زهد در ديده‌گاه امام على (ع)

نويسنده: شهناز عزيزى

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰

ليتوگرافى، چاپ و صحافى: فرداد - ماديتا

«كليه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ است.»

دفتر مركزى: تهران، خيابان ولي عصر(عج)، خيابان سيد جمال الدين (سفيدآباد)

نش خيابان فتحى شقاقي، جنب بانك انصار، پلاك ۳۲، طبقه ۲، واحد ۱۰۰

info@nashrenazari.com www.nashrenazari.com

همراه: ۰۹۱۹۰۱۲۹۴۵۵ تلفن: ۸۸۱۰۲۷۷۵

پيام کوتاه: ۱۰۰۰۰۸۸۱۰۲۷۷۵

قيمت: ۸۰۰۰۰ ريال

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	مقدمه
۹	فصل اول: آشنایی با مفاهیم
۱۰	۱-۱- زهد
۱۳	۱-۲- تربیت
۱۵	۱-۳- عبرت
۱۵	۱-۴- آزادی
۱۸	۱-۵- فطرت
۱۹	۱-۶- بجران
۱۹	۱-۷- مصرف
۲۱	فصل دوم: زهد و ویژگی‌های
۲۲	۲-۱- مراتب زهد
۲۲	أ. زهد عوام
۲۲	ب. زهد خواص
۲۳	ج. زهد اخص
۲۵	۲-۲- آثار زهد
۲۵	أ. بینایی و حکمت
۲۶	ب. بی‌نیازی
۲۷	ج. آرامش و آسان شدن سختی‌های دنیا
۲۸	د. کرامت
۲۹	ه. عزت
۲۹	و. قلب سلیم
۳۱	۳-۲- فلسفه زهد
۳۱	أ. آزادی
۳۲	ب. برخورداری از مواهب روحی و معنوی
۳۳	ج. ایثار
۳۴	د. تقویت دینداری
۳۴	۴-۲- نشانه‌های زاهدان حقیقی و زاهدان دروغین
۴۱	أ. رهبانیت
۴۱	ب. ریاکاری

- ۴۲..... ج. تعصب نابجا
- ۴۵..... فصل سوم: روش شناسی تربیت زاهدان
- ۴۶..... ۱-۳- مفهوم روش و روش شناسی
- ۴۷..... ۲-۳- روش شناسی اسلام در تربیت
- ۴۸..... أ. مهم ترین منابع برای ایجاد روش شناسی اسلامی در تربیت
- ۵۰..... ب. اصول اخلاقی ضروری برای شکل گیری روش شناسی اسلامی
- ۵۲..... ۳-۳- قواعد کلی حاکم بر تربیت زاهدانه
- ۵۲..... أ. شناخت
- ۵۴..... ب. ریاضت
- ۵۷..... ج. اعتدال
- ۵۹..... د. ریج
- ۶۰..... ه. فرات شناسی
- ۶۱..... و. لزوم وجود "ه"ها
- ۶۷..... فصل چهارم: مبانی نظری و عملی تربیت زاهدانه
- ۶۸..... ۱-۴- مبانی نظری در تربیت زاهدانه
- ۷۰..... أ. خداشناسی
- ۷۰..... ب. خودشناسی
- ۷۲..... ج. دنیا شناسی
- ۷۳..... د. تفکر در اوصاف بهشت
- ۷۴..... ه. عبرت گیری
- ۷۵..... و. یاد مرگ
- ۷۶..... ز. رضایت از خداوند
- ۷۷..... ۲-۴- مبانی عملی در تربیت زاهدانه
- ۷۸..... أ. تزهد
- ۷۸..... ب. ارتباط با خدا
- ۸۰..... ج. ادای واجبات و حقوق الهی
- ۸۱..... د. تقوا و مراقبت
- ۸۲..... ه. مبارزه با هوای نفس
- ۸۴..... و. بهره مندی به کفاف
- ۸۶..... ز. دوری از طمع
- ۸۷..... ح. کوتاه کردن آرزوهای طولانی
- ۹۰..... ط. دوری از حسد

۹۲	ی. موعظه.....
۹۳	فصل پنجم: روش‌های کاربردی تربیت زاهدانه.....
۹۴	۱-۵- روش بیان مصادیق به صورت مبهم.....
۹۵	۲-۵- روش الگویی.....
۹۵	أ. پیامبر اعظم الگوی همهٔ زمان‌ها.....
۹۷	ب. الگوهای تاریخی.....
۹۸	ج. الگو بودن سیرهٔ زاهدانهٔ امیرمؤمنان.....
۱۰۰	د. الگوهای غیر معصوم.....
۱۰۱	۳-۵- روش عبرت.....
۱۰۳	۴-۵- روش انذار و تبشیر.....
۱۰۴	أ. روش انذار.....
۱۰۵	ب. روش تبشیر.....
۱۰۶	۵-۵- روش تذکر.....
۱۰۸	۶-۵- روش موعظه اندرین.....
۱۰۹	۷-۵- روش ذکر مثل.....
۱۱۳	فصل ششم: اهمیت نظام تربیت زاهدانه.....
۱۱۴	۱-۶- تربیت زاهدانه، نظام تربیتی مطابق با نقطهٔ فطرت.....
۱۱۹	۲-۶- تربیت زاهدانه و رسالت انبیاء.....
۱۱۹	أ. خاستگاه آزادی.....
۱۲۰	ب. آزادی معنوی.....
۱۲۶	ج. یادآوری کرامت ذاتی انسان.....
۱۲۸	۳-۶- تربیت زاهدانه مردمان، وظیفهٔ حاکم اسلامی.....
۱۲۹	۴-۶- دنیا پرستی، مانع اصلی در تربیت.....
۱۳۰	۵-۶- بحران‌های انسان معاصر و نقش تربیت زاهدانه در برون رفت از آنها.....
۱۳۱	أ. بحران مصرف زدگی.....
۱۳۴	ب. بحران معنویت.....
۱۳۷	ج. بحران حزن و افسردگی.....
۱۴۰	د. بحران دین‌گریزی.....
۱۵۱	منابع فارسی.....
۱۵۹	منابع عربی.....

آفت دنیاپرستی و دنیاخواهی، هریک از فقیر و غنی را به گونه‌ای گرفتار کرده و سر منشأ تمام خطاهای انسانی در همه عرصه‌های زندگی شده است. امام علی با بیان درد واقعی انسان‌ها درمان آن را زهد می‌داند و راه‌های درمان این درد و اتصاف به زهد حقیقی را به صورت نظری و عملی بیان می‌کند. زهد در نگاه امام گوشه‌گیری، زنده‌پوشی و بی‌تفاوتی نیست، بلکه حضرت اساس و حقیقت زهد را کوتاه کردن آرزوها و دل‌بسته دنیا نبودن می‌داند:

الزهد كله بين كلمتين من القرآن: قال الله سبحانه: (لَكَيْلًا تَأْسُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ)^۱ ومن لم يأس على الماضي، ولم يفرح بالآتي، فقد أخذ الزهد بطرفيه. ۲

بمعنی زهد در میان دو جمله از قرآن است: خدای پاک از هر کاستی گوید: «تا بر آنچه از دستتان بگریزید، برین فته دریغ نخورید، و برای آنچه به دستتان افتاده شادمان نشوید»، پس [بر پایه این سخن] هر کس که بر گذشته دریغ نخورده، و برای آینده شاد نشده، از آغاز تا انجام زهد [بر دست] گرفته است.^۲

بر اساس کلمات نورانی حضرت می‌توان یک عام تربیتی بر اساس اصل زهد و مبتنی بر فطرت استنباط کرد و بدین ترتیب راه حلی برای مشکلات و رفع بحران‌های فیزی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی ارائه نمود. از زمان تألیف کتب متعدد در شرح *نهج البلاغه* و کلمات زراتر امیر مؤمنان، و حتی پیش از آن در باب زهد سخن بسیار گفته شده است. اما هیچ کتابی در مورد تلفیق این دو موضوع (زهد و تربیت) و یا با نگاه روش شناختی نوشته نشده است. از سوی دیگر، همه کسانی که در بحث زهد در *نهج البلاغه* قلم زده‌اند؛ اذعان دارند که امام علی بسیار از زهد و ترک دنیا سخن گفته‌اند، اما دلیل اهتمام جدی امام به این مقوله در هیچ کتابی پاسخ داده نشده است. زهد در نگاه حضرت یک بحث اخلاقی صرف نیست بلکه پیمودن

۱. حدید/ ۲۳.

۲. *نهج البلاغه*، حکمت ۴۱۰.

۳. جعفری، سید محمد مهدی، *نهج البلاغه: گزیده سخنان و نامه‌ها و حکمت‌های امیر المؤمنین امام علی بن ابی طالب*،

مؤسسه نشر و تحقیقات ذکر، تهران، ۱۳۸۸ ه. ش، ج ۳، ص ۵۶۷.

شاهراه سعادت و رضوان الهی بر اساس نقشه فطرت است. در این مقال بر آنیم که شیوه‌ها و روش‌های حضرت در تبیین زهد و تربیت زاهدانه و راهکارهای نظری و عملی اتصاف مردم به این صفت را در قالبی جدید و کاربردی با رویکرد روش شناختی عرضه کنیم.

www.ketab.ir